

měla při svém pokročilém stáří vůbec ještě vyhlídky na provdání a že by byl pro ni sňatek býval vskutku výhodou. Dovolatel vychází takto ve svých vývodech z pojetí, že odvolací soud nepřisoudil žalobkyni 7.500 Kč ani jako náhradu za způsobenou škodu ani jako ušlý zisk, nýbrž jako odškodnění za porušení ideálního právního statku, jež označuje jako plné zadostiučinění. To však odporuje úplně úvahám odvolacího soudu v jeho rozhodovacích důvodech, podle nichž svedené ženě náleží netoliko náhrada skutečné škody, nýbrž i ušlého zisku, že v pojmu ušlého zisku je obsaženo i zmaření vyhlídky na lepší zaopatření, jež se uskutečňuje u žen přirozeně provdáním. Pokud se tedy dovolatel snaží doličiti, že svedené ženě je nahraditi jen utrpěnou škodu a ušlý zisk, nezastává jiný právní názor než soud odvolací. Patrně dlužno však jeho vývodům rozuměti tak, že zmaření nebo zmenšení vyhlídky na lepší zaopatření provdáním nespadá pod pojem ušlého zisku, nýbrž pod pojem porušení ideálního právního statku. V tomto směru jest však dovolatel v nepravu. Lze-li u svedené ženy dle názoru její společenské třídy a dle ostatních okolností, doby a místa předpokládati, že se její vyhlídka na vdavky skutečně zmenšila, byla svedením nepochybně zhoršena její hospodářská situace a žena pozbyla všech výhod spojených s tím, že manžel převezme břemena životní; je nucena proti svému přirozenému povolání ženy starati se sama o výživu, po případě chopiti se výdělečného povolání a vydati se jeho nebezpečím. To však znamená pro ni hmotnou újmu, nikoliv jen porušení ideálních statků, jak to ostatně důvodová zpráva k § 166 třetí dílčí novely výslovně zdůrazňuje, uvádějíc, že třetí dílčí novelou k občanskému zákonu zajisté nebyla ve prospěch zmrhané cti u ženy stanovena výjimka z pravidla, podle něhož za porušení ideálních statků nelze požadovati peněžitou náhradu, a že se proto § 1328 obč. zák. v novém znění výrazu »plné zadostiučinění«, jenž pojmově obsahuje v sobě zahlazení způsobené urážky, vyhnul, že však naproti tomu bylo vysloveno, že náhrada — tak jak je tomu podle všeobecných pravidel — přísluší za utrpěnou škodu a ušlý zisk, k němuž však náleží odškodnění za zmařené lepší zaopatření zneuctěné (§ 1326 obč. zák.). Není tudíž v souzeném případě třeba průkazu, že svedená mohla vejíti v určité jiné manželství, pokud soud byl s to zjistiti, že podle poměrů žalobkyně, jejího dosavadního bezúhonného života, stáří a rodinných poměrů, se vdáti mohla. K tomuto zjištění dospěly nižší soudy, zjištění to nelze již v dovolacím řízení napadati a přísluší tudíž žalobkyni přiměřená náhrada z důvodu ušlého zisku. Stanovení náhradní sumy je zůstaveno volné soudcovské výměře škody (§ 273 c. ř. s.). Výtka, že částka odvolacím soudem určená je nepřiměřeně vysoká, postrádá veškerého odůvodnění.

Čís. 7534.

Zákon ze dne 11. července 1922, čís. 242 sb. z. a n., o pojištění u báňských bratrských pokladen.

»Zaopatřovacím platem« ve smyslu § 88 (2) zákona jsou i pojistné dávky pro případ nemoci. Pro pohledávky výživného ze zákona jest přípustna exekuce na všechny pohledávky, plynoucí ze zákona a vypočtené v § 1 bod 1 až 5, tudíž i na nemocenské.

(Rozh. ze dne 18. listopadu 1927, R II 257/27.)

Manželka horníka navrhla k vydobytí vykonatelné pohledávky na výživném a na útratách procesních a exekučních a k zajištění nároku na placení výživného po dobu dalšího roku proti manželovi povolení exekuce zabavením a přikázáním k vybrání (pokud se týče pouze zabavením) nemocenského důchodu, který dlužník jako horník pobírá od revírní bratrské pokladny s obmezením, že dlužníku musí z celkového důchodu zůstatí volných 3.000 Kč ročně. Soud první stolice povolil exekuci do dvou třetin nemocenského důchodu. Rekursní soud exekuční návrh zamítl. Důvody: Podle § 2 zákona ze dne 1. července 1926, čís. 117 sb. z. a n. byla pro nemocenské pojištění členů báňských bratrských pokladen podle zákona ze dne 11. července 1922, čís. 242 sb. z. a n. prodloužena působnost zákona ze dne 30. března 1888, čís. 33 ř. zák. Pro pensijní pojištěnce a pro členy báňských bratrských pokladen neplatí tedy zákon o sociálním pojištění ze dne 9. října 1924, čís. 221 sb. z. a n., tedy ani § 139 tohoto zákona, nýbrž zákon ze dne 30. března 1888, čís. 33 ř. zák. a tedy § 62 tohoto zákona, který zní doslovně tak, jako § 43 zákona ze dne 28. července 1889, čís. 127 ř. zák., a pak zákon ze dne 11. července 1922, čís. 242 sb. z. a n., jehož § 88 stanoví v druhém odstavci, že pro výživné může býti vedena exekuce neb zajišťovací úkon až do polovice zaopatřovacího platu (odbytného). Poněvadž v odstavci tom není zmínky o pohledávkách z pojištění nemocenského, jest uvažovati o tom, zda pod pojmem »zaopatřovací plat (odbytný)« jsou míněny také pohledávky z pojištění nemocenského čili nic. Podle § 73 zákona ze dne 11. července 1922, čís. 242 sb. z. a n. jest u každé revírní bratrské pokladny zřízeno oddělení nemocenské k provádění pojištění nemocenského a oddělení zaopatřovací k provádění pojištění zaopatřovacího jménem a na účet Ústřední bratrské pokladny a finanční hospodaření a účetnictví těchto dvou oddělení provádí se odděleně. Z toho plyne, že zákon rozeznává mezi pohledávkami z pojištění nemocenského a pohledávkami z pojištění zaopatřovacího. Zmiňuje-li se tedy zákon v odstavci druhém § 88 cit. zák. pouze o zaopatřovacím platu (odbytném), nemůže ustanovení tohoto odstavce platiti pro pohledávky z pojištění nemocenského, nýbrž musí pro tyto pohledávky platiti pouze ustanovení prvního odstavce § 88 cit. zák., tak že pohledávky z nemocenského pojištění, tedy nemocenské nelze zabavit vůbec, tedy ani pro pohledávky výživného.

Nejvyšší soud obnovil usnesení prvního soudu s dodatkem, že povolená exekuce a zajišťující úkon týká se pouze poloviny nemocenského důchodu.

D ů v o d y:

Jde o otázku, zda pro nárok na výživné jest přípustna exekuce na pohledávky, příslušející dlužníku podle § 1 bod 1 zákona ze dne 11. července 1922, čís. 242 sb. z. a n. o pojištění u báňských bratrských pokladen (pojistné dávky pro případ nemoci). V této otázce stanovil dříve zákon ze dne 28. července 1889, čís. 127 ř. zák. o bratrských pokladnách v § 43 zcela souhlasně s § 62 zákona ze dne 30. března 1888, čís. 33 ř. zák. o nemocenském pojištění dělníků, že pohledávky příslušející pojištěnci podle dotyčného zákona nesmějí býti exekucí zabaveny nebo zajišťovacím úkonem zatíženy a že výjimka z toho se připouští toliko pro pohledávky na poskytování výživy příslušející proti pojištěnci ze zákona. Podle těchto ustanovení byla tedy exekuce pro nároky na výživné na pohledávky pojištěnce z uvedených zákonů přípustna, aniž se rozlišovalo mezi jednotlivými druhy pohledávek pojištěnce (nemocenské, provise), takže se přípustnost exekuce vztahovala na veškeré pohledávky pojištěnce podle dotyčných zákonů. Zákony čís. 33/1888 a čís. 127/1889 byly zákonem čís. 242/1922 o pojištění u báňských bratrských pokladen a zákonem ze dne 9. října 1924 čís. 221 sb. z. a n. o pojištění zaměstnanců pro případ nemoci, invalidity a stáří nově upraveny. Posléz uvedený zákon stanoví v § 139, že postup, zastavení a zabavení nároků podle tohoto zákona jsou nepřípustny a nemají právního účinku a že se tak může státi pouze až do polovice dávky k úhradě nároků osob, které mají proti oprávněnému zákonný nárok na poskytnutí výživy. Zákon čís. 242/1922 přimyká se sice v § 88 první odstavec úplně ke znění první věty § 62 zákona čís. 33/1888 a § 43 zákona čís. 127/1889, avšak v druhém odstavci praví, že pro pohledávky výživného, příslušející podle zákona věřiteli, může býti vedena exekuce nebo zajišťovací úkon až do polovice zaopatřovacího platu (odbytného). Kdežto tedy § 139 zák. čís. 221/1924 právě tak, jak tomu bylo v zákoně čís. 33/1888 a 127/1889, připouští exekuci pro pohledávku výživného na veškeré z něho pojištěnci příslušející pohledávky, tedy i na nemocenské, jest to při zákonu o pojištění u bratrských pokladen pochybným potud, že zákon tento v § 88 mluví jen o přípustnosti exekuce na »zaopatřovací plat«, čímž zákon míní vždy, když užívá tohoto výrazu na jiných místech, jen pohledávky uvedené v § 1 bod 2 až 5, tedy důchody invalidní, starobní, vdovské, sirotčí a vychovávací, jakož i případné přídavky drahotní, nikoli však pojistné dávky pro případ nemoci podle § 1 bod 1. Vzhledem k tomu dospěl rekursní soud k názoru, že v § 88 zák. čís. 242/1922 pod »zaopatřovacím platem« není míněno též nemocenské a že tedy na pojistné dávky pro případ nemoci není exekuce přípustnou ani ve prospěch vyživovacích nároků. Tím však přiznává rekursní soud ustanovení § 88 zvláštní postavení, jež se sice kryje s doslovem zákona, jež však nelze srovnati s úmyslem zákonodárce. Uváží-li se, že, jak vyplývá z toho, co bylo zde uvedeno o dotyčných ustanoveních starých a nových pojišťovacích zákonů, otázka, týkající se přípustnosti exekuce na pohledávky příslušející dlužníku

z důvodu pojištění, byla všemi dotyčnými zákony jak z doby před zákonem čís. 242/1922, tak i z doby po něm řešena souhlasně a to v ten rozum, že, i když pohledávky z těchto zákonů plynoucí jsou vyňaty z exekuce, jest exekuce ve prospěch pohledávek na výživné přípustna a to na pohledávky pojištěncovy z pojištění plynoucí beze všeho rozlišování, tudíž i na nemocenské, nelze míti za to, že právě v zákoně čís. 242/1922 měla býti stanovena výjimka. Nelze tak míti za to, zejména proto, že není důvodu, proč by byl zákonodárce přiznal v tom směru zvláštní postavení zaměstnancům v hornictví a nikoli též zaměstnancům ostatním (zák. čís. 221/1924) a proč by toto zvláštní postavení zaměstnancům hornickým přiznal právě jen ohledně nemocenského, nikoli též ohledně jejich ostatních pojistných dávek. Z těchto důvodů dospěl nejvyšší soud k názoru, že v § 88 zák. čís. 242/1922 jsou »zaopatřovacím platem« míněny i pojistné dávky pro případ nemoci a že jest exekuce pro pohledávky výživného přípustna na všechny pohledávky z tohoto zákona plynoucí a v § 1 bod 1 až 5 vypočtené, tudíž i na nemocenské. První soud povolil navrhovanou exekuci do dvou třetin nemocenského důchodu. Poněvadž rekursní soud návrh na povolení exekuce vůbec zamítl, bylo uvážiti, že podle § 88 uvedeného zákona čís. 242/1922 může býti povolena exekuce nebo zajišťovací úkon pro pohledávky z výživného, příslušející věřiteli podle zákona, pouze do polovice zaopatřovacího platu. Bylo tedy po této stránce usnesení prvního soudu obnovované tímto rozhodnutím opravit.

Čís. 7535.

Cesta z nouze (zákon ze dne 7. července 1896, čís. 140 ř. zák.).

Útraty za vyjádření navrhovatelů a spoluodpůrců navrhovatelů na dovolací rekurs jiných odpůrců navrhovatelů nelze přisouditi proti dovolacím rekurentům, aniž, pokud jde o útraty spoluodpůrců, proti navrhovatelům.

(Rozh. ze dne 19. listopadu 1927, R I 776/27.)

V řízení o propůjčení cesty z nouze podali dovolací rekurs z několika odpůrců navrhovatelů pouze manželé R-ovi. Vyjádření na dovolací rekurs podali jak navrhovatelé, tak i ostatní odpůrci. Nejvyšší soud nevyhověl dovolacímu rekursu manželů R-ových a rozhodl dále, že útraty vyjádření na dovolací rekurs nese si každý účastník sám. V tomto směru uvedl v

d ů v o d e c h :

Vyjádření na dovolací rekurs podali jednak navrhovatelé, jednak čtyři z odpůrců navrhovatelů. Na útratách těchto vyjádření nemohlo býti účastníkům vyjádření podávajícím nic přisouzeno proti stěžovatelům.